EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

11. mai 2006 *

Kohtuasjas C-11/05,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Gerechtshof te Amsterdam'i (Madalmaad) 28. detsembri 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. jaanuaril 2005, menetluses

Friesland Coberco Dairy Foods BV, kes esineb nime all „Friesland Supply Point Ede"

versus

Inspecteur van de Belastingdienst/Douane Noord/kantoor Groningen,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: A. Rosas (koja esimees), kohtunikud J. Malenovský, J.-P. Puissochet, U. Lõhmus ja A. Ó Caoimh (ettekandja),

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: M. Poiares Maduro,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. detsembri 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Friesland Coberco Dairy Foods BV, esindajad: *adviseur* J. G. Olijve ja *adviseur* J. P. Scholten,

— Hollandi valitsus, esindajad: H. G. Sevenster ja M. de Grave,

— Kreeka valitsus, esindajad: I. Chalkias ja S. Papaioannou,

— Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Albenzio,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: J. Hottiaux, keda abistas advokaat Y. van Gerven,

olles 2. veebruari 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 2700/2000 (EÜT L 311, lk 17; ELT eriväljaanne 02/10, lk 239; edaspidi „tolliseadustik"), artikli 133 punkti e ning komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted määrusele nr 2913/92 (EÜT L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3), muudetud komisjoni 4. mai 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 993/2001 (EÜT L 141, lk 1; ELT eriväljaanne 02/11, lk 286; edaspidi „rakendusmäärus"), artikli 502 lõike 3 ja artikli 504 lõike 4 tõlgendamist.

2 See eelotsusetaotlus on esitatud kohtuvaidluses Madalmaade äriühingu Friesland Coberco Dairy Foods BV (edaspidi „Coberco Dairy Foods") ja inspecteur van de Belastingdienst/Douane Noord/Kantoor Groningen (maksuinspektor/põhja tolliasutus/Groningeni büroo; edaspidi „inspektor") vahel tollikontrolli all töötlemise loa andmise taotluse (edaspidi „taotlus") küsimuses.

Õiguslik raamistik

Tolliseadustik

3 Tolliseadustik kehtestab teatud arvu majanduslikke tolliprotseduure, sealhulgas oma artiklites 130–136 „tollikontrolli all töötlemise" protseduuri.

4 Tolliseadustiku artikkel 130 on sõnastatud järgmiselt:

„Tollikontrolli all töötlemise protseduur võimaldab kasutada ühendusevälist kaupa ühenduse tolliterritooriumil toimingutes, mis muudavad kauba laadi või kuju, ilma et selle suhtes kohaldataks imporditollimakse või kaubanduspoliitilisi meetmeid, ning samuti lubada selliste toimingute käigus saadud tooteid vabasse ringlusse asjakohase imporditollimaksu summa tasumisel. Selliseid tooteid nimetatakse töödeldud toodeteks."

5 Nimetatud seadustiku artiklis 132 on sätestatud:

„Tollikontrolli all töötlemise luba antakse töötlemistoiminguid läbiviiva või nende läbiviimist korraldava isiku taotluse korral."

6 Tolliseadustiku artiklis 133 on ette nähtud:

„Luba antakse ainult:

[...]

e) kui on täidetud vajalikud tingimused selleks, et seestöötlemise protseduur aitaks ühenduses luua või säilitada töötlemistegevust, kahjustamata sealjuures sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulisi huve (majanduslikud tingimused).

Juhud, kus majanduslikud tingimused loetakse täidetuks, võib määrata kooskõlas komiteemenetlusega."

7 Vastavalt tolliseadustiku artiklitele 247–249 abistab Euroopa Ühenduste Komisjoni tolliseadustiku komitee (edaspidi „komitee") vastavalt nimetatud artiklites ette nähtud tingimustele.

8 Selle komitee kohta on nimetatud seadustiku artiklis 249 sätestatud:

„[Komitee] võib kas omal algatusel või liikmesriigi esindaja taotluse korral vaadata läbi kõik tollialaste õigusaktidega seotud küsimused, mille eesistuja on tõstatanud." [täpsustatud tõlge]

Rakendusmäärus

9 Rakendusmääruse artiklis 496 on „luba" määratletud kui tolli antud luba protseduuri rakendada.

10 Selle määruse artiklis 502 on sätestatud:

„1. Välja arvatud juhul, kui majanduslikud tingimused loetakse täidetuks vastavalt 3., 4. või 6. peatükile, ei anta luba, ilma et toll majanduslikke tingimusi kontrolliks.

2. Seestöötlemise korra puhul (3. peatükk) peab kontroll tegema kindlaks, et ühenduse ressursside kasutamine ei ole majanduslikult võimalik, võttes eelkõige arvesse järgmisi kriteeriume, mille üksikasjad on sätestatud lisa 70 B osas:

a) ühenduses toodetud kaup, mille kvaliteet ja tehnilised näitajad vastavad kaubale, mis on ette nähtud importimiseks selle kavandatavate töötlemistoimingute eesmärgil, ei ole kättesaadav;

b) ühenduses toodetud kauba ja importimiseks ettenähtud kauba hinnaerinevused;

c) lepingulised kohustused.

3. Tollikontrolli all töötlemise puhul (4. peatükk) peab kontroll tegema kindlaks, kas ühenduseväliste ressursside kasutamine võimaldab töötlemistoimingute alustamist või jätkamist.

[...]"

11 Nimetatud määruse artiklis 503 on sätestatud:

„Komisjon võib majanduslike tingimuste kontrollis osaleda:

a) kui asjaomased tolliasutused soovivad enne või pärast loa väljaandmist nõu pidada;

b) kui mõni teine tolliasutus on väljaantud loa vastu;

c) omal algatusel."

12 Rakendusmääruse artiklis 504 on sätestatud:

„1. Kui algatatakse artikli 503 kohane kontroll, saadetakse juhtum komisjonile. Sellele lisatakse juba tehtud kontrolli tulemused.

2. Komisjon saadab kättesaamistõendi või, kui ta tegutseb omal algatusel, teavitab tolliasutust. Ta määrab tolliasutustega konsulteerides kindlaks, kas majanduslikke tingimusi on vaja komitees kontrollida.

3. Kui juhtum esitatakse komiteele, teatavad tolliasutused taotlejale või loa omanikule, et selline menetlus on algatatud ja, kui taotluse menetlemist ei ole lõpetatud, et artiklis 506 sätestatud tähtaja kohaldamine on peatatud.

4. Asjaomased tolliasutused ja teised samalaadsete lubade või taotlustega tegelevad tolliasutused võtavad komitee otsust arvesse.

[...]"

13 Rakendusmääruse artikli 551 lõike 1 esimeses lõigus on tollikontrolli all töötlemise protseduuri kohta ette nähtud:

„Tollikontrolli all töötlemise protseduuri rakendatakse sellise kauba suhtes, mille töötlemise käigus saadakse tooted, mille suhtes kohaldatakse väiksemaid impordi-tollimaksusummasid kui need, mida kohaldatakse importkauba suhtes."

14 Nimetatud määruse artiklis 552 on sätestatud:

„1. Lisa 76 A osas nimetatud kaubaliikide ja toimingute puhul loetakse majanduslikud tingimused täidetuks.

Muude kaubaliikide ja toimingute puhul tuleb majanduslikke tingimusi kontrollida.

2. Lisa 76 B osas nimetatud kaubaliikide ja toimingute puhul, mida ei ole nimetatud A osas, kontrollib majanduslikke tingimusi komitee. Kohaldatakse artikli 504 lõikeid 3 ja 4."

15 Rakendusmääruse lisa 76 B osa hõlmab kõiki kaupu, mille suhtes kohaldatakse põllumajandusmeetmeid.

16 Ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks ja eelkõige ühenduse suhkrupeedi ja suhkruroo kasvatajatele töö ja elatustasemega seotud vajalike tagatiste kindlustamiseks kehtestas nõukogu suhkruturu stabiliseerimiseks vajalikud meetmed oma 19. juuni 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 1260/2001 suhkrusektori turgude ühise korralduse kohta (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 03/33, lk 17).

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

17 Coberco Dairy Foods toodab jooke puuviljamahladest, kasutades toorainena puuviljamahlakontsentraate, suhkrut, lõhna- ja mineraalaineid ning vitamiine, mida ta ostab äriühingutelt, kellest osa asub liikmesriikides ja teised kolmandates riikides. Tootmine koosneb peamiselt puuviljamahlade segamisest vee ja suhkruga, toote pastöriseerimisest ja seejärel pakendamisest.

18 See äriühing esitas tolliseadustiku artikli 132 alusel 23. juulil 2002 Madalmaade tollile tollikontrolli all töötlemise loa taotluse, mis puudutas kolme toodet: õunamahla, millele on lisatud suhkrut, apelsinimahla, millele on lisatud suhkrut, ning valget suhkrut, mis ei ole roosuhkur. Nimetatud taotluses oli majanduslike tingimuste kohta märgitud, et kolmandatest riikidest pärit tooraine kasutamine võimaldab ühenduses säilitada töötlemistegevust.

19 Kuna kaubad ja kavandatav töötlemine sisalduvad rakendusmääruse lisa 76 B osas, esitati toimik komiteele, et kontrollida, kas majanduslikud tingimused olid täidetud.

20 Komisjon esitas komiteele 22. augustil 2003 töödokumendi, millest nähtub, et Coberco Dairy Foods esitas oma loataotluse Kesk- ja Ida-Euroopa tootjate tugeva konkurentsi tõttu. Ta kavandas algselt ligi 750 000 euro suurust investeeringut töötlemistehase ehitamisse, mis pidi kaasa aitama umbes kahe töökoha loomisele. Tollikontrolli all töötlemise protseduuri rakendamiseta oleks Coberco Dairy Foods arvatavasti otsustanud tooteid töödelda Madalmaade asemel pigem Kesk- või Ida-Euroopas.

21 Komitee kontrollis seda dokumenti oma 18. septembri 2003 aasta istungil. Selle istungi protokollis on märgitud, et komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi esindaja oli komiteed teavitanud ühelt poolt suhkru müügiks antavate tagatiste vähendamisest, et täita ühenduse rahvusvahelisi kohustusi, ning teiselt poolt asjaolust, et ühenduse suhkrutootjad olid „surve all" ning et „tollivaba" import tollikontrolli all töötlemise protseduuri raames tõstis seda survet. Seetõttu ei toetanud nimetatud peadirektoraat taotlust. Seega otsustas komitee, et majanduslikud tingimused ei olnud käesolevas asjas täidetud.

22 Madalmaade toll tugines 27. oktoobri 2003. aasta otsuses Coberco Dairy Foods'i taotluse rahuldamata jätmisel sellele komitee otsusele. Inspektor jättis Coberco Dairy Foods'i esitatud vaide rahuldamata 2. aprillil 2004.

23 Coberco Dairy Foods esitas seejärel 10. mail 2004 Gerechtshof te Amsterdam'ile kaebuse.

24 Neil asjaoludel otsustas Gerechtshof te Amsterdam 28. detsembri 2004. aasta määrusega menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kuidas tuleb tõlgendada [tolliseadustiku] artikli 133 punktis e sisalduvat fraasi „kahjustamata sealjuures sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulisi

huve"? Kas arvesse tuleb võtta üksnes lõpptoote turgu või peab samuti uurima majanduslikku olukorda seoses tollikontrolli all töötlemiseks mõeldud toorainega?

2. Kas [rakendusmääruse] artikli 502 lõikes 3 sisalduva väljendi „töötlemistoimingute alustami[ne] või jätkami[ne]" hindamisel tuleb arvesse võtta kindlat arvu töökohti, mida need kavandatavad toimingud vähemalt peavad looma? Milliseid kriteeriume veel määruse eespool tsiteeritud teksti tõlgendamisel kohaldatakse?

3. Kas esimesele ja teisele küsimusele antud vastuseid arvestades on Euroopa Kohus pädev eelotsusemenetluses otsustama tolliseadustiku komitee otsuse kehtivuse üle?

4. Kui vastus on jaatav, siis kas käesoleval juhul tehtud otsus on kehtiv, arvestades nii selle põhjendusi kui ka esitatud majanduslikke argumente?

5. Kui Euroopa Kohtul puudub pädevus hinnata komitee otsuse kehtivust, siis kuidas tuleb tõlgendada [rakendusmääruse] artikli 504 lõikes 4 sisalduvat sõnastust „[a]sjaomased tolliasutused võtavad komitee otsust arvesse", kui — esimeses astmes — tolliasutused ja/või — apellatsiooniastmes — siseriiklikud kohtud leiavad, et komitee otsus ei õigusta tollikontrolli all töötlemise loa taotluse tagasilükkamist?"

Viies küsimus

25 Viienda küsimusega, mida tuleb käsitleda esimesena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tuleb tõlgendada rakendusmääruse artikli 504 lõikes 4 sisalduvat fraasi „tolliasutused võtavad komitee otsust arvesse". Ta küsib sisuliselt, kas see säte viitab sellele, et komitee otsus on siduv siseriiklikele tolliasutustele, kes otsustavad tollikontrolli all töötlemise loa taotluse üle.

26 Esiteks tuleb välja tuua, et rakendusmääruse artikli 504 lõike 4 sõnastusest ei nähtu, et komitee otsus on siseriiklikele tolliasutustele siduv. Selle sätte kohaselt peavad need tolliasutused, keda taotlus puudutab, ja teised samalaadsete lubade või taotlustega tegelevad tolliasutused komitee otsust ainult arvesse võtma.

27 See säte ei kohusta kuidagi siseriiklikke tolliasutusi komitee otsust automaatselt järgima. Nad võivad komitee otsusest kõrvale kalduda tingimusel, et nad põhjendavad oma otsuseid selles osas.

28 Seda hinnangut komitee otsuse õiguslikule olemusele ja tolliasutuste kohustuste ulatusele nende poolt komitee otsuse arvesse võtmisel toetab komitee asutamise eesmärk. Nagu nähtub nimetatud seadustiku põhjendusest 7, on selle komitee asutamise eesmärk lihtsalt tagada liikmesriikide ja komisjoni tihe ja tõhus koostöö tolliseadustikus käsitletud valdkonnas. Tollikontrolli all töötlemise puhul võib ja

mõnikord peab see koostöö väljenduma tolliseadustiku artikli 133 punktis e ja rakendusmääruse artiklis 502 nimetatud majanduslike tingimuste kontrollis ja nõu pidamises komiteega enne või pärast asjaomase tolliasutuse poolt loa väljaandmist.

29 Kuigi komitee otsuse eesmärk on teavitada tolliasutusi asjasse puutuvatest majanduslikest tingimustest ning tolliseadustik ja rakendusmäärus näevad seda ette, ei nähtu kuidagi rakendusmääruse, eelkõige selle artikli 504 lõike 4 sõnastusest, komitee rollist ega viimasega nõu pidamise eesmärgist, et asjaomased tolliasutused on komitee otsusega seotud.

30 Peale selle, nii tolliseadustiku artikli 133 punkt e, milles on ette nähtud, et juhud, kus majanduslikud tingimused loetakse täidetuks, võib määrata kooskõlas komiteemenetlusega, kui ka sama seadustiku artikkel 249, milles on sätestatud, et komitee võib vaadata läbi kõik tollialaste õigusaktidega seotud küsimused, kinnitavad, et komitee roll on üldiselt hõlbustada siseriiklike pädevate ametiasutuste otsuste vastuvõtmist, mitte aga kehtestada neile piiranguid.

31 Rakendusmääruse artikli 504 lõike 4 sellist tõlgendamist, mille kohaselt komitee otsused ei ole siduvad, ei sea kahtluse alla asjaolu, et teatud tingimustel, eelkõige kui sarnaselt põhikohtuasjale käsitletakse kaupu, mille suhtes kohaldatakse põllumajandusmeetmeid, on nõu pidamine komiteega rakendusmääruse artikli 552 lõike 2 kohaselt kohustuslik. Isegi sellistel juhtudel peavad siseriiklikud pädevad ametiasutused nimetatud komitee otsust vaid arvesse võtma ega ole sellega seotud. Komiteega nõu pidamise kohustust ei saa tegelikult samastada tema tehtud otsuste järgimise kohustusega.

32 Teatud liikmesriikide, eelkõige Madalmaade Kuningriigi järgitava praktika kohta, mille kohaselt asjaomased tolliasutused järgivad automaatselt komitee otsust, kui see on negatiivne, tuleb välja tuua, et tolliseadustiku ja rakendusmääruse asjassepuutuvate sätete kohaselt võivad nimetatud ametiasutused asuda komiteest erinevale seisukohale pärast seda, kui nad on ise asjaolusid kontrollinud ja selles osas oma otsust piisavalt põhjendanud.

33 Neil asjaoludel tuleb viiendale küsimusele vastata selliselt, et komitee otsus ei ole siduv siseriiklikele tolliasutustele, kes otsustavad tollikontrolli all töötlemise loa taotluse üle.

Kolmas ja neljas küsimus

34 Oma kolmanda küsimusega, mida tuleb käsitleda järgmisena, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas tolliseadustiku artikli 133 punkti e alusel tehtud komitee otsuse kehtivust saab EÜ artikli 234 alusel kontrollida. Juhul, kui Euroopa Kohus leiab, et ta on pädev sellist kontrolli teostama, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus temalt oma neljanda küsimusega, kas põhikohtuasjas käsitletav komitee otsus on kehtiv, arvestades nii selle põhjendusi kui ka esitatud majanduslikke argumente.

35 EÜ artiklis 234 on sätestatud, et Euroopa Kohus on pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad EÜ asutamislepingu tõlgendamist ning ühenduse institutsioonide ja Euroopa Keskpanga õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist.

36 Euroopa Kohtu praktika kohaselt annab see säte Euroopa Kohtule ilma igasuguse erandita pädevuse teha eelotsus ühenduse institutsioonide õigusaktide kehtivuse ja tõlgendamise kohta (13. detsembri 1989. aasta otsus kohtuasjas C-322/88: Grimaldi, EKL 1989, lk 4407, punkt 8).

37 Selle kohta tuleb märkida, et enam ei ole eriarvamusi selles osas, et komitee otsust ei saa käsitleda komisjoni otsusena. Kuna komisjon ja liikmesriigid võivad ja mõnikord peavad tollikontrolli all töötlemise loa taotluse kontrolli raames nõu pidama komiteega, ei saa nimetatud komitee otsuseid pidada institutsioonide õigusaktideks selle kohtupraktika tähenduses. Seda järeldust toetab ka komitee asutamise eesmärk, millega tahetakse lihtsalt tagada liikmesriikide ja komisjoni tihe ja tõhus koostöö tolliseadustikus käsitletud valdkonnas.

38 Komitee otsuste õigusliku olemuse kohta tuleb esiteks meelde tuletada, nagu nähtub käesoleva otsuse punktidest 26–33, et need ei ole siduvad siseriiklikele tolliasutustele, kes otsustavad tollikontrolli all töötlemise loa taotluse üle.

39 Seda tõlgendust toetab Euroopa Kohtu praktika teiste samalaadsete arvamuste kohta, nagu eelkõige nõukogu 16. jaanuari 1969. aasta määrusega (EMÜ) nr 97/69 ühise tollitariifistiku nomenklatuuri ühtseks kohaldamiseks võetavate meetmete kohta (EÜT L 14, lk 1) asutatud ühise tollitariifistiku nomenklatuuri komitee arvamus. Komitee otsuste kohta tuleb välja tuua, et kuigi need kujutavad endast olulist meedet tolliseadustiku ühtse kohaldamise tagamiseks liikmesriikide tolliasutuste poolt ning neid saab seega lugeda kehtivaks abivahendiks nimetatud seadustiku tõlgendamisel, ei ole need õiguslikult siduvad (vt selle kohta 15. veebruari 1977. aasta otsus liidetud kohtuasjades 69/76 ja 70/76: Dittmeyer, EKL 1977, lk 231, punkt 4; 11. juuli 1980. aasta otsus kohtuasjas 798/79: Chem-Tec, EKL 1980, lk 2639, punktid 11-12, ning 16. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-35/93: Develop Dr. Eisbein, EKL 1994, lk I-2655, punkt 21).

40 Kuna komitee on asutatud liikmesriikide ja komisjoni tiheda ja tõhusa koostöö tagamiseks tolliseadustikus käsitletud valdkonnas, peavad liikmesriikide tolliasutused tema otsust ainult arvesse võtma ega ole kohustatud seda lõpliku otsuse vastuvõtmisel järgima. Siseriiklik kohus peab vajadusel kontrollima nimelt seda viimati nimetatud otsust.

41 Järelikult tuleb kolmandale küsimusele vastata selliselt, et tolliseadustiku artikli 133 punkti e alusel tehtud komitee otsuse kehtivust ei saa EÜ artikli 234 alusel kontrollida.

42 Arvestades vastust kolmandale küsimusele, ei ole neljandale küsimusele vaja vastata.

Esimene küsimus

43 Oma esimese küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tuleb tõlgendada tolliseadustiku artikli 133 punktis e sisalduvat fraasi „kahjustamata sealjuures sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulisi huve". Ta küsib sisuliselt, kas tollikontrolli all töötlemise taotluse kontrollimise raames tuleb selle sätte kohaselt arvesse võtta üksnes lõpptoote turgu või peab samuti uurima majanduslikku olukorda seoses nimetatud toote valmistamiseks kasutatud toorainega.

44 Coberco Dairy Foods leiab, et mõistet „sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulis[ed] huv[id]" tolliseadustiku artikli 133 punkti e tähenduses tuleb tõlgendada selliselt, et see hõlmab ainult töödeldud toodet, s.o lõpptoodet valmistavate ühenduse tootjate huvide hindamist.

45 Kreeka ja Madalmaade valitsus ning komisjon leiavad, et arvestades tolliseadustiku artikli 133 punkti e sõnastust, konteksti ja eesmärki, eeldab majanduslike tingimuste kontroll, et arvesse võetaks nii töödeldud toodete tootjate kui ka töötlemisprotsessis kasutatud toodetega sarnast kaupa valmistavate tootjate huve.

46 Itaalia valitsus kinnitab esiteks, et majanduslike tingimuste kontroll peab käsitlema tooraineid, sest ühest küljest kohaldatakse tollikontrolli all töötlemise protseduuri just neile ning teisest küljest on selle soodusprotseduuri kaitsemeetmed ette nähtud just nende toodete jaoks. Teiseks ja samal põhjusel tuleb seda kontrolli teostada ühenduse turgu arvesse võttes. Kolmandaks tuleb selliselt vastu võetud otsust kohaldada ühetaoliselt kõikides liikmesriikides.

47 Tuleb välja tuua, et tolliseadustiku artikli 133 punkti e sõnastus, mis viitab „sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulis[tele] huv[idele]", täpsustamata, kas selles on silmas peetud lõpptoote tootjaid või kas see hõlmab ka nimetatud toote valmistamiseks kasutatud tooraine tootjaid, ei anna esitatud küsimusele selget vastust, nii et arvesse tuleb võtta selle sätte konteksti, s.o majanduslikku tolliprotseduuri, millele seda kohaldatakse, ning selle protseduuriga taotletavaid eesmärke.

48 Tolliseadustiku artikli 130 kohaselt võimaldab tollikontrolli all töötlemise protseduur kasutada ühendusevälist kaupa ühenduse tolliterritooriumil toimingutes, mis muudavad kauba laadi või kuju, ilma et selle suhtes kohaldataks imporditollimakse või kaubanduspoliitilisi meetmeid, ning samuti lubada selliste toimingute käigus saadud tooteid vabasse ringlusse asjakohase imporditollimaksu summa tasumisel. Seda protseduuri kohaldatakse vastavalt rakendusmääruse artikli 551 lõike 1 esimesele lõigule sellise kauba suhtes, mille töötlemise käigus saadakse tooted, mille suhtes kohaldatakse väiksemaid imporditollimaksusummasid kui need, mida kohaldatakse importkauba suhtes.

49 Tollikontrolli all töötlemise protseduur nähti ette selleks, et vältida ühise tollitariifistiku automaatse kohaldamise negatiivseid tagajärgi ühenduse töötlemistegevusele. Ometi, andes ühenduse töötlejatele eeliseid, kuna nad ei pea selle protseduuri raames maksma kolmandatest riikidest imporditud kaupadelt tollimakse, võib nimetatud protseduur siiski kahjustada töötlemisprotsessis kasutatavat toorainet valmistavate võimalike ühenduse tootjate olulisi huve.

50 Arvestades seda võimalikku huvide konflikti, on selge, et tolliseadustiku artikli 133 punktis e ette nähtud majanduslike tingimuste kontroll on suunatud nende erinevate huvide, s.o tooraine töötlejate ning sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate huvide arvesse võtmisele. Selle sätte eesmärk, millele komisjon ka viitab, on hinnata tollikontrolli all töötlemise loa eeliseid töötlemistegevusele võrreldes sellise loa andmise võimalike tagajärgedega töödeldavate kaupadega sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olukorraga.

51 Tolliseadustiku artikli 133 punkti e eesmärgi selline tõlgendus, mille kohaselt tuleb kaitsta kõigi ühenduse tootjate, s.o nii lõpptoote tootjate kui ka nimetatud toote valmistamiseks kasutatud tooraine tootjate huve, on pealegi ainus viis arvesse võtta

ühenduse poliitikate, s.h põllumajanduspoliitika nõudeid, nagu on nõutud tolliseadustiku põhjendustes 3 ja 4.

52 Järelikult tuleb esimesele küsimusele vastata selliselt, et tollikontrolli all töötlemise taotluse kontrollimise raames tolliseadustiku artikli 133 punkti e kohaselt tuleb arvesse võtta mitte üksnes lõpptoote turgu, vaid samuti majanduslikku olukorda seoses nimetatud toote valmistamiseks kasutatud tooraine turuga.

Teine küsimus

53 Oma teise küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, milliseid kriteeriume kohaldatakse rakendusmääruse artikli 502 lõikes 3 sisalduva väljendi „töötlemistoimingute alustami[ne] või jätkami[ne]" tõlgendamisel ning kas eelkõige tuleb arvesse võtta kindlat arvu töökohti, mida need kavandatavad töötlemistoimingud vähemalt peavad looma.

54 Coberco Dairy Foods'i arvates ei ole nimetatud sättes ette nähtud mingit säilitatavate või loodavate töökohtade piirarvu, see töökohtade arv ei ole seega asjasse puutuv kriteerium.

55 Enne tollikontrolli all töötlemise loa andmist peavad siseriiklikud tolliasutused eelkõige tolliseadustiku artikli 133 punkti e ja rakendusmääruse artikli 502 lõike 3 kohaselt kontrollima, kas teatud majanduslikud tingimused on täidetud, eelkõige kui tegemist on niisuguste kaupadega nagu suhkur, millele kohaldatakse põllumajandusmeetmeid.

56 Tolliseadustiku artikli 133 punkti e kohaselt peab see kontroll võimaldama kindlaks teha, kas tollikontrolli all töötlemise luba võib aidata soodustada ühenduses luua või säilitada töötlemistegevust, kahjustamata sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate olulisi huve. Tingimus, mille kohaselt nimetatud luba peab võimalikult soodustama ühenduses töötlemistoimingute alustamist või jätkamist, on esitatud rakendusmääruse artikli 502 lõikes 3.

57 Kuigi neis tollikontrolli all töötlemise protseduurile kohaldatavates ühenduse õigusnormides ei ole täpsustatud erinevaid kriteeriume, mida tuleb arvesse võtta neis ette nähtud majanduslike tingimuste hindamisel, tuleb meelde tuletada nimetatud protseduuriga taotletavaid eesmärke, mis on väljendatud käesoleva otsuse punktides 50–52, ning asjaolu, et nimetatud tingimuste kontrolli eesmärk on arvesse võtta erinevaid tooraine töötlejate ja sarnast kaupa valmistavate ühenduse tootjate huve kooskõlas ühiste poliitikate nõuetega.

58 Neid põhjendusi arvestades tuleb sarnaselt Madalmaade ja Kreeka valitsuste ning komisjoniga välja tuua, et neis sätetes silmas peetud majanduslikke tingimusi tuleb hinnata arvestades mitmeid asjaolusid, nagu tehtud investeeringu suurus, tegevuse kestvus ja teostatavus, loodud töökohtade püsivus ning töötlemistoimingute alustamise ja jätkamisega seotud kõik muud asjasse puutuvad asjaolud. Kuigi kindel arv töökohti, mida need kavandatavad töötlemistoimingud vähemalt peavad looma, on tolliseadustikus ja selle rakendusmääruses nõutud majanduslike tingimuste kontrolli seisukohast asjasse puutuv asjaolu, ei ole see tingimata ainus, mida tuleb arvesse võtta. Kriteeriumid, mida tuleb nimetatud kontrolli käigus arvesse võtta, sõltuvad asjaomase töötlemistegevuse laadist ning iga majanduslike tingimuste kontroll peab olema läbi viidud olukorra konkreetseid asjaolusid arvestades.

59 Järelikult tuleb teisele küsimusele vastata selliselt, et kriteerium, mis on seotud töökohtadega, mida kavandatavad töötlemistoimingud vähemalt peavad looma, võib kuuluda kriteeriumide hulka, mida tuleb arvesse võtta fraasi „luua või säilitada töötlemistegevust" hindamisel tolliseadustiku artikli 133 punkti e ja rakendusmääruse artikli 502 lõike 3 tähenduses, kuid need kriteeriumid ei piirdu ainult sellega. Nimetatud kriteeriumid sõltuvad tegelikult asjaomase töötlemistegevuse laadist ning siseriiklik tolliasutus, kelle ülesanne on nende kahe sätte kohaselt majanduslike tingimuste kontrollimine, peab hindama kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas loodud töökohtade arvu, tehtud investeeringu suurust või kavandatavat tegevust.

Kohtukulud

60 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Tollikontrolli all töötlemise taotluse kontrollimise raames nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 2700/2000, artikli 133 punkti e kohaselt tuleb arvesse võtta mitte üksnes lõpptoote turgu, vaid samuti majanduslikku olukorda seoses nimetatud toote valmistamiseks kasutatud toorainega.

2. **Kriteerium, mis on seotud töökohtadega, mida kavandatavad töötlemistoimingud vähemalt peavad looma, võib kuuluda kriteeriumide hulka, mida tuleb arvesse võtta fraasi „luua või säilitada töötlemistegevust" hindamisel määruse nr 2913/92, muudetud määrusega (EÜ) nr 2700/2000, artikli 133 punkti e ja komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, muudetud komisjoni 4. mai 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 993/2001, artikli 502 lõike 3 tähenduses, kuid need kriteeriumid ei piirdu ainult sellega. Nimetatud kriteeriumid sõltuvad tegelikult asjaomase töötlemistegevuse laadist ning siseriiklik tolliasutus, kelle ülesanne on nende kahe sätte kohaselt majanduslike tingimuste kontrollimine, peab hindama kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas loodud töökohtade arvu, tehtud investeeringu suurust või kavandatava tegevuse kestvust.**

3. **Määruse nr 2913/92, muudetud määrusega nr 2700/2000, artikli 133 punkti e alusel tehtud tolliseadustiku komitee otsuse kehtivust ei saa EÜ artikli 234 alusel kontrollida.**

4. **Tolliseadustiku komitee otsus ei ole siduv siseriiklikele tolliasutustele, kes otsustavad tollikontrolli all töötlemise loa taotluse üle.**

Allkirjad